Służba
Celna

Ministerstwo
Finansów

SŁUŻBA CELNA 2013

raport roczny

Warszawa, kwiecień 2014

Od sprawności i skuteczności Służby Celnej w znacznym stopniu zależy bezpieczeństwo finansowe, a także bezpieczeństwo rynku i obywateli, nie tylko Polski ale i Unii Europejskiej. Natomiast od jej służebności wobec przedsiębiorców i podróżnych – płynność, zwłaszcza międzynarodowego obrotu towarowego, a także w dużym stopniu rozwój gospodarczy kraju.

• projekt graficzny i skład komputerowy:
Mirosław WOJTOWICZ

Spis treści

Bezpieczeństwo finansowe 4

Bezpieczeństwo rynku i obywateli 5

Skuteczne zwalczanie oszustw i ochrona rynku oraz społeczeństwa 6

Zapewnienie płynności ruchu i obrotu towarowego na granicy 8

Wpływ na rozwój gospodarczy kraju 11

Realizacja zadań wewnątrz kraju 12

Zadania i zasoby 13

Efektywne wykorzystanie kadr 14

Aktywne wspieranie przedsiębiorczości 15

Zarządzanie w Służbie Celnej 18

Antykorupcyjne działania Służby Celnej 19

Kierunki rozwoju 20

Bezpieczeństwo finansowe

Podatki i cła pobierane przez Służbę Celną stanowią 1/3 całkowitych dochodów budżetu państwa. Efektywne pobieranie dochodów przez Służbę Celną skutkuje corocznym wykonaniem planu budżetowego. W 2013 r. Służba Celna pobrała i przekazała do budżetu prawie 87 mld zł, co stanowi ponad 30% jego całkowitych dochodów.

DOCHODY BUDŻETOWE PAŃSTWA

Pozostałe

SŁUŻBA CELNA

Służba Celna zwiększa skuteczność i efektywność poboru dochodów budżetowych przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby etatów i jednostek organizacyjnych. Zmniejszenie to było możliwe dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii informatycznych, rozwiązań organizacyjno-prawnych w zakresie obsługi przedsiębiorców oraz konsekwentnemu wprowadzaniu ułatwień i uproszczeń dla klientów Służby Celnej.

Wpływy budżetowe wymierzone i pobrane przez Służbę Celną w mld zł	
wyszczególnienie	**2013**
cło	2 mld
podatek akcyzowy	60,7 mld
VAT w imporcie	20,7 mld
podatek od gier	1,3 mld
podatek od miedzi i srebra	1,9 mld
razem	**86,6 mld**

źródło: Służba Celna

Liczba funkcjonariuszy celnych i pracowników cywilnych w Służbie Celnej			
jednostka organizacyjna	**2008**	**2012**	**2013**
	liczba etatów	liczba etatów	liczba etatów
pion Służby Celnej w MF	344	348	347
izby celne	5 170	5 460	5 282
urzędy celne	5 644	5 363	4 852
oddziały celne	4 924	4 906	5 180
razem	**16 082**	**16 077**	**15 661**

Liczba etatów w Służbie Celnej zmniejszyła się o 421

źródło: Służba Celna

Liczba oddziałów celnych w latach 2008, 2012, 2013			
jednostka organizacyjna	**2008**	**2012**	**2013**
oddziały celne	161	154	151

Co trzecia złotówka w budżecie państwa pochodzi z działalności gospodarczej nadzorowanej przez Służbę Celną

Bezpieczeństwo rynku i obywateli

W 2013 r. Służba Celna udaremniła przemyt 400 mln szt. papierosów, zatrzymała 1389 transportów towarów szkodliwych, niebezpiecznych, niespełniających norm, 82 transporty odpadów i ponad 3,7 mln różnych towarów pirackich i podrabianych. Polska jest niekwestionowanym liderem w UE w ilości zatrzymanej, tytoniowej kontrabandy.

Wielkość szarej strefy w papierosach - Polska na tle innych krajów UE w 2012 r.	
Finlandia	16,9%
Polska	**13 %**
Litwa	27,5%
Łotwa	30,7%
Rumunia	9,3%
Francja	15,7%
Niemcy	11,1%

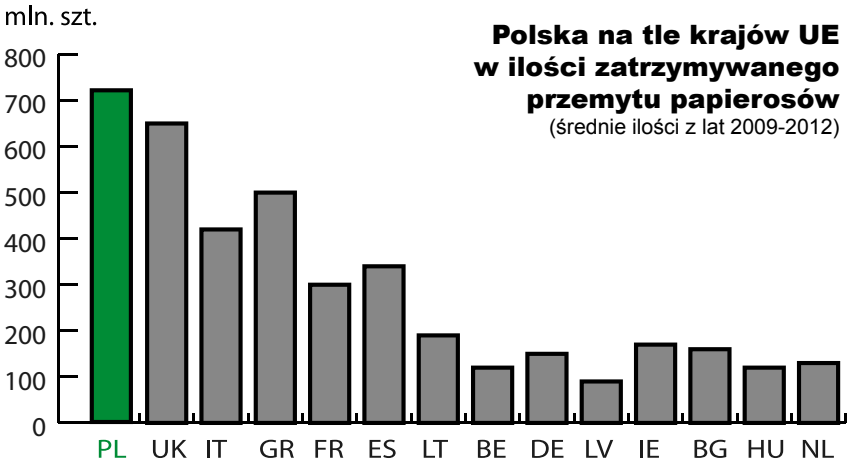
źródło: KPMG

Polska jest niekwestionowanym liderem w Unii Europejskiej w zwalczaniu przemytu papierosów

Od wielu lat przemycane papierosy stanowią najliczniejszą grupę towarową wśród zatrzymywanych przez Służbę Celną towarów podrabianych. Ograniczanie szarej strefy, głównie w wyrobach akcyzowych jest jednym z priorytetów Służby Celnej. W 2013 r. szara strefa rynku papierosów wyniosła ok. 14 % i była najniższa w regionie. Uszczelnienie granicy spowodowało, że zorganizowane grupy przestępcze wybierają inne szlaki przemytnicze (omijające polską granicę), a Służba Celna zatrzymuje coraz mniej papierosów na granicy. Wyzwaniem pozostaje jednak szara strefa w obrocie tytoniem i nielegalna podaż papierosów wewnątrz kraju.

Polska na tle krajów UE w ilości zatrzymywanego przemytu papierosów
(średnie ilości z lat 2009-2012)

W latach 2009-2012 Polska udaremniła najwięcej przemytu papierosów w UE

2013 r. szacowana szara strefa rynku papierosów wyniosła ok. 14% i była najniższa w regionie

źródło: ALMARES

Skuteczne zwalczanie oszustw i ochrona rynku oraz społeczeństwa

W dobie wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców prowadzących legalną działalność gospodarczą, coraz ważniejsze dla nich staje się poszerzenie rynku, poprzez efektywne ograniczanie szarej strefy (w zakresie obrotu nielegalnymi towarami celnymi i akcyzowymi oraz nielegalnego hazardu). Jednocześnie przedsiębiorcy prowadzący legalną działalność oczekują ograniczenia działań kontrolnych, które wydłużają czas i podnoszą koszty prowadzenia działalności. Społeczeństwo natomiast oczekuje skutecznego uszczelnienia granic przed napływem towarów szkodliwych, niespełniających norm oraz niebezpiecznych dla życia i zdrowia obywateli.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, Służba Celna zwiększa bezpieczeństwo i ochronę rynku, wprowadzając działania skutecznie zmniejszające udział nielegalnych towarów akcyzowych i celnych oraz nielegalnego hazardu na rynku.

Opierając kontrolę zgłoszeń celnych w większym stopniu na analizie ryzyka, Służba Celna zmniejsza ingerencję w legalny obrót poprzez znaczne obniżenie odsetka zgłoszeń celnych poddanych kontroli przy jednoczesnym zachowaniu skuteczności w wykrywaniu nieprawidłowości. Liczbę kontroli zmniejszono trzynastokrotnie (z 16,5% do 1,26%), natomiast skuteczność wykrywania nieprawidłowości (m.in. skutkujących wydaniem decyzji uznających zgłoszenia skontrolowane za nieprawidłowe) nominalnie pozostała na tym samym poziomie.

Skuteczność kontroli przed zwolnieniem towarów				
		2008	**2012**	**2013**
zgłoszenia ogółem w imporcie/ eksporcie	szt.	1,98 mln	2,57 mln	2,8 mln
zgłoszenia poddane kontroli przed zwolnieniem towarów	szt.	326 tys.	53 tys.	35 tys.
	%	16,46%	2,07%	1,26%
liczba wykrytych nieprawidłowości	szt.	8,8 tys.	7,5 tys.	9,1 tys.
	%	2,70%	14,14%	25,85%

Zmniejszając liczbę kontroli zgłoszeń celnych, Służba Celna podnosi skuteczność wykrywania nieprawidłowości

Kontrole rynku i zwalczanie przestępczości wewnątrz kraju - dane za lata 2011-2013			
rok	**liczba zaangażowanych funkcjonariuszy celnych**	**liczba kontroli**	**wymiar kary - w zł**
2011	2 523	409 tys.	19,8 mln
2012	2 567	251 tys.	13 mln
2013	1 981	178 tys.	12,8 mln

Kontrole w większym stopniu oparto na analizie ryzyka, co zwiększyło ich skuteczność

Kontrola w zakresie podatku akcyzowego i podatku od gier oraz obrotu towarowego z zagranicą - dane za lata 2008, 2012, 2013			
rok	**liczba zaangażowanych funkcjonariuszy celnych**	**liczba kontroli**	**wymiar finansowy - w zł**
2008	608	b.d	299 mln
2012	608	2 985	463 mln
2013	504	2 130	608 mln

Zmniejszenie ingerencji kontrolnej przy jednoczesnym utrzymaniu poziomu wymiaru finansowego wpływów wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości

Ujawnienia - towary akcyzowe					
rok	**wyroby tytoniowe**		**wyroby alkoholowe**	**paliwa**	
	papierosy	**tytoń luzem**		**w zbiornikach pojazdów samochodowych**	**inne**
	szt.	kg	litry	litry	litry
2008	260 mln	34 tys.	489 tys.	526 tys.	705 tys.
2012	449 mln	326 tys.	282 tys.	1,1 mln	6,9 mln
2013	402 mln	470 tys.	193 tys.	1,1 mln	8,6 mln

Służba Celna obserwuje wzrost przestępczości w obszarze obrotu tytoniem i ponadnormatywnego przywozu paliwa

Ujawnienia - towary pozostałe				
rok	**narkotyki**		**sterydy anaboliczne i farmaceutyki**	
	kg	**sztuki**	**kg**	**sztuki**
2008	4 162*	47 tys.	4,8	34 tys.
2012	397	10 tys.	280	244 tys.
2013	437	3 tys.	86	2,58 mln

* dane z 2008 r. zawierają zatrzymanie ok. 4 ton haszyszu w porcie w Szczecinie

Zapewnienie płynności ruchu i obrotu towarowego na granicy

Polska Służba Celna odpowiada za obsługę odcinka lądowej granicy zewnętrznej Unii Europejskiej o największym natężeniu ruchu towarowego. Od 2008 r. ruch graniczny rośnie rok do roku o 10-15%. W 2013 r. celnicy odprawili na zewnętrznej granicy UE 11,5 mln samochodów osobowych, 2 mln ciężarówek oraz 42 mln podróżnych. To oznacza, że co 2 sekundy na granicy odprawiany jest samochód (osobowy lub ciężarowy) a co niespełna sekundę - podróżny. Dzięki staraniom podejmowanym przez Służbę Celną (np. zwiększona obsada kadrowa, system wczesnego ostrzegania o sytuacjach nadzwyczajnych pomiędzy służbami obu państw granicznych, elektroniczne zgłoszenia celne ograniczające udział funkcjonariuszy do niezbędnego minimum, szybka ścieżka dla pojazdów pustych, wykorzystanie urządzeń skanujących, oparcie kontroli na analizie ryzyka) pomimo ponad 60% wzrostu natężenia ruchu granicznego w latach 2009-2013, czas oczekiwania na granicy nie zwiększył się.

co 2 sek.
na granicy odprawiany jest samochód osobowy lub ciężarówka, a co niespełna sekundę - podróżny

Ruch graniczny wzrasta rok do roku o około 10-15%

Polska Służba Celna obsługuje odcinek zewnętrznej granicy UE o największym natężeniu ruchu towarowego!

Podniesienie standardów obsługi klienta na granicy

W latach 2008-2013 następowało sukcesywne wzmocnienie etatowe obsługi zadań wykonywanych przez Służbę Celną na granicy. Obsadę oddziałów celnych obsługujących zewnętrzną granicę UE wzmocniono o 330 etatów.

Dzięki wzmocnieniu etatowemu, jak również wprowadzeniu wspomagających systemów IT, nastąpiło skrócenie czasu obsługi klienta na przejściach granicznych, mimo stałego wzrostu ruchu osobowego i towarowego.

Liczba etatów w oddziałach celnych granicznych			
	2008	**2012**	**2013**
	liczba etatów	**liczba etatów**	**liczba etatów**
oddziały celne graniczne	3 045	3 141	3 153
graniczne referaty zwalczania przestępczości	170	400	392
ogółem obsługa granicy	3 215	3 541	3 545

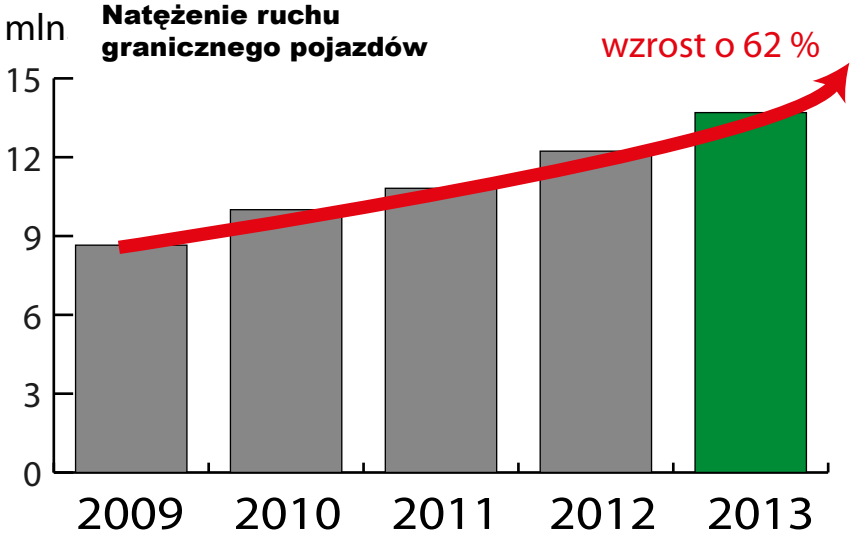
Od 2008 r. obsada kadrowa na granicy została wzmocniona

Obsługa i kontrola ruchu towarowego i podróżnych na granicy					
rok	**liczba obsługujących funkcjonariuszy celnych**	**liczba pojazdów**		**liczba osób przekraczających granicę**	**liczba kontenerów**
		osobowe	**ciężarowe**		
2008	3,3 tys.	7,3 mln	1,5 mln	35,5 mln	269 tys. *
2012	3,5 tys.	10,2 mln	1,9 mln	37,6 mln	381 tys.
2013	3,5 tys	11 ,5 mln	2 mln	41,9 mln	414 tys.

* dane za 2008 r. w przeliczeniu z TEU (kontener „dwudziestostopowy")

Systematycznie rośnie natężenie ruchu granicznego. Służba Celna obserwuje wzrost o 10-15% rok do roku

Ruch pojazdów osobowych i ciężarowych przez przejścia graniczne z Ukrainą, Białorusią i Rosją w latach 2008, 2012, 2013						
	ciężarowe Białoruś	**ciężarowe Ukraina**	**ciężarowe Rosja**	**osobowe Białoruś**	**osobowe Ukraina**	**osobowe Rosja**
2008r	703 tys.	698 tys.	136 tys.	2,2 mln	4,3 mln	841 tys.
2012r	1 mln	748 tys.	175 tys.	2,9 mln	4,7 mln	2,5 mln
2013r	1, 1 mln	748 tys.	187 tys.	2,8 mln	5,1 mln	3,5 mln

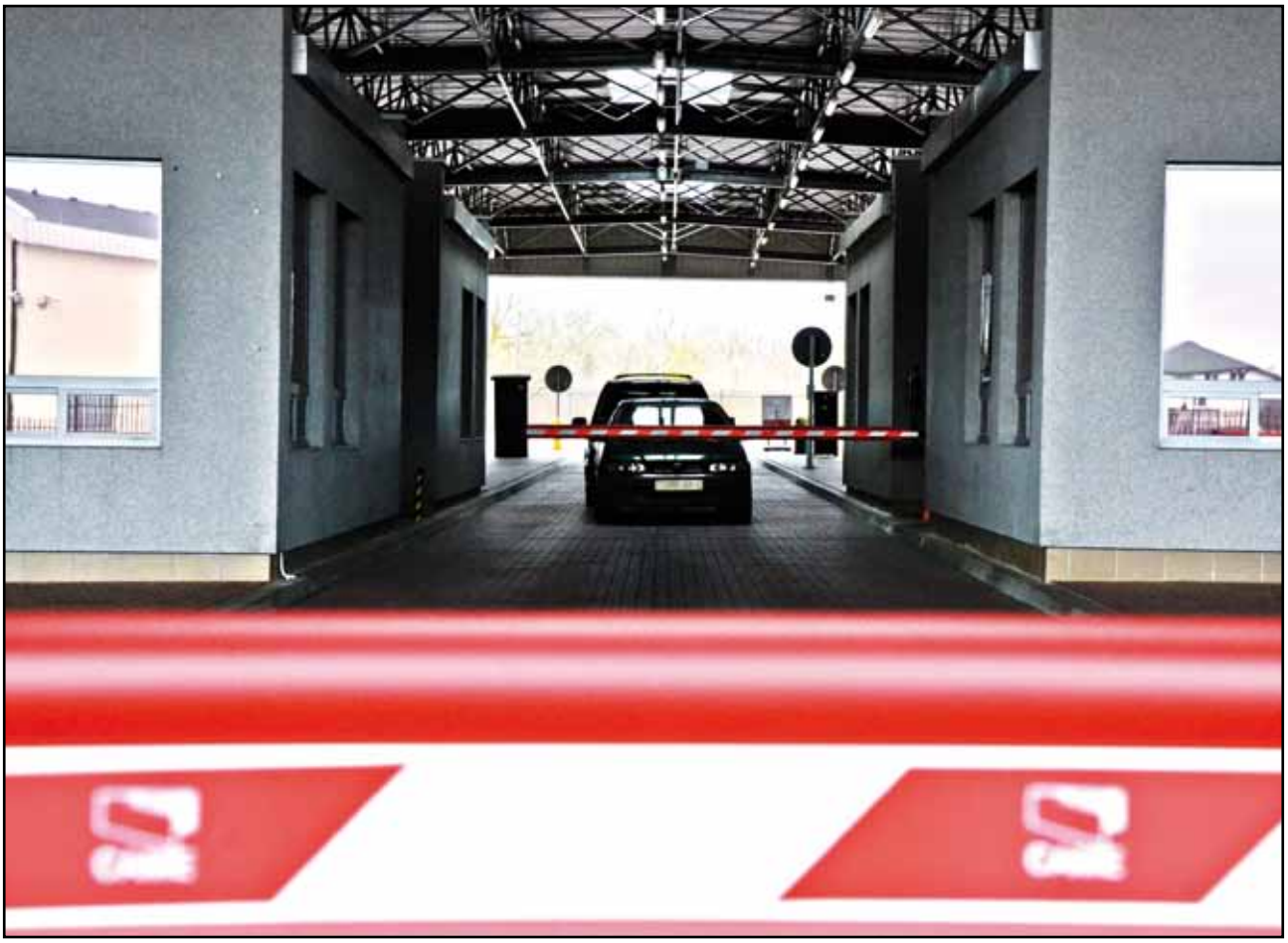
Przez pięć ostatnich lat ruch graniczny wzrósł o 62%

2 mln
ciężarówek
11,5 mln
samochodów osobowych
42 mln
podróżnych

odprawiła Służba Celna w 2013 r. na zewnętrznej granicy UE

Czas kontroli granicznej samochodów osobowych od momentu wjazdu na polskie przejścia graniczne do zakończenia czynności kontrolnych				
lp.	izba celna / urząd celny	czas kontroli - w minutach		
		I-IV kwartał 2012	I-II kwartał 2013	I-IV kwartał 2013
I	**IZBA CELNA W BIAŁEJ PODLASKIEJ**	**73**	**50**	**36**
1	Urząd Celny w Białej Podlaskiej	73	37	35
2	Urząd Celny w Lublinie	85	47	38
3	Urząd Celny w Zamościu	68	66	18
II	**IZBA CELNA W BIAŁYMSTOKU**	**38**	**27**	**28**
1	Urząd Celny w Białymstoku	38	27	28
III	**IZBA CELNA W OLSZTYNIE**	**29**	**28**	**24**
1	Urząd Celny w Olsztynie	24	27	22
2	Urząd Celny w Elblągu	34	29	26
IV	**IZBA CELNA W PRZEMYŚLU**	**42**	**43**	**35**
1	Urząd Celny w Przemyślu	40	41	38
3	Urząd Celny w Krośnie	45	47	28
	średnio	**46**	**37**	**30**

Pomimo znacznego wzrostu ruchu samochodów osobowych, skrócono czas obsługi granicznej o ok. 50%

Wpływ na rozwój gospodarczy kraju

W 2013 r. Służba Celna w całym kraju przyjęła ponad 6,2 mln zgłoszeń celnych i deklaracji akcyzowych, a liczba ta rośnie z roku na rok. Oznacza to, że co 5 sekund przyjmowane jest zgłoszenie celne lub deklaracja akcyzowa. Dla ułatwienia międzynarodowego obrotu towarowego i wspierania przedsiębiorców, Służba Celna sukcesywnie podnosi standardy obsługi klienta i jakość oferowanych usług. 100% zgłoszeń eksportowych i prawie 100% zgłoszeń importowych składanych jest w formie elektronicznej. Ponad 52% zgłoszeń celnych składanych jest w procedurze uproszczonej. To znacząca oszczędność czasu dla przedsiębiorców. Polska należy również do liderów europejskich (5 miejsce w UE - po Niemczech, Holandii, Francji i Włoszech) w przyznawaniu przedsiębiorcom najwyższego zaufania jakim jest statusu upoważnionego przedsiębiorcy (AEO).

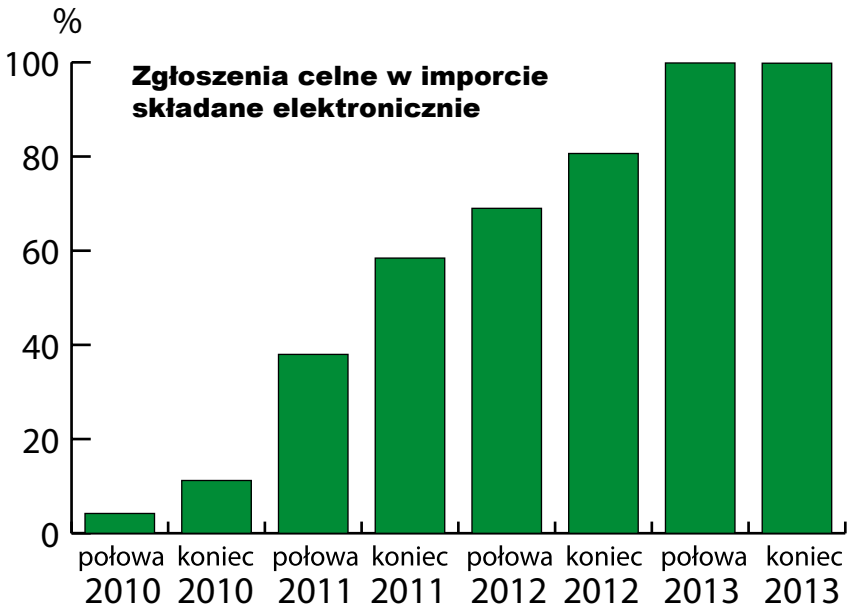
W swoich działaniach Służba Celna kładzie główny nacisk na podnoszenie standardów obsługi klienta, świadczenie coraz więcej usług, zwiększanie zakresu i dostępności ułatwień, zgodnie z przyjętym podejściem - KLIENT w centrum uwagi Służby Celnej.

Dodatkowo charakteryzuje się dynamiką i otwartością na potrzeby szybko zmieniającego się otoczenia, głównie środowiska gospodarczego.

Liczba zgłoszeń celnych i deklaracji akcyzowych

rok	ogółem	w tym elektronicznych	
		liczba dokumentów	udział zgłoszeń elektronicznych
2008	5 mln	2,7 mln	54,0%
2012	5,5 mln	4,4 mln	80,8%
2013	6,2 mln	5,1 mln	81,5%

Systematycznie rośnie liczba zgłoszeń celnych i deklaracji akcyzowych (także składanych on-line)

52%
zgłoszeń celnych
przyjmowanych jest
w procedurze
uproszczonej

100% zgłoszeń
w eksporcie
i prawie 100%
w imporcie składanych jest
w formie elektronicznej

Realizacja zadań wewnątrz kraju

Oprócz obsługi ruchu i obrotu granicznego, celnicy wykonują bardzo wiele zadań związanych m.in. z bezpośrednią obsługą klienta i realizacją zadań budżetowych, a także kontrolnych wewnątrz kraju. Zadania te realizowane są zarówno w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej, jak i poza nimi np. w siedzibie przedsiębiorcy, na drogach (mobilne grupy kontrolne) lub na bazarach i targowiskach (patrole prewencyjne Służby Celnej).

Ujawnienia towarów akcyzowych wewnątrz kraju

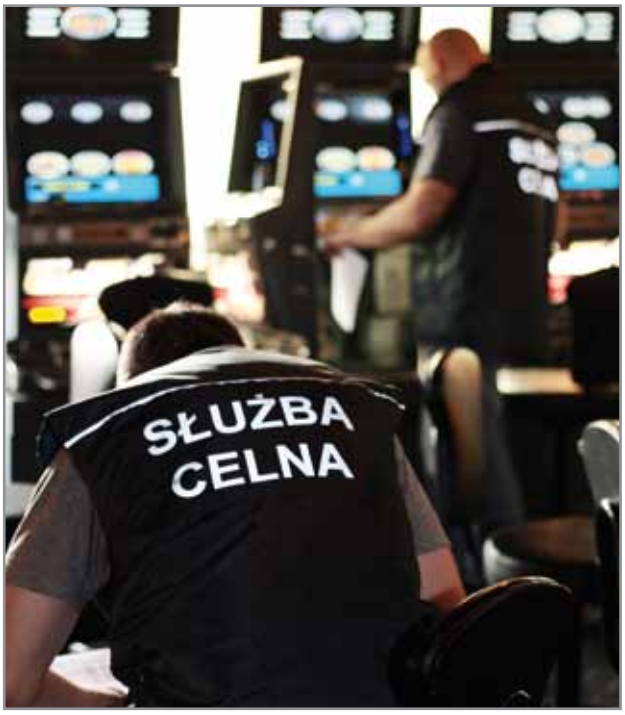
rok	wyroby tytoniowe		wyroby alkoholowe	paliwa	
	papierosy	tytoń luzem		w zbiornikach pojazdów samochodowych	inne
	szt.	kg	litry	litry	litry
2012	178 mln	198 tys.	259 tys.	361 tys.	6,9 mln
2013	183 mln	463 tys.	58 tys.	168 tys.	8,6 mln

Ponad połowę przemycanych i podrabianych papierosów polscy celnicy zatrzymują wewnątrz kraju. Wynika to z faktu uszczelniania granic i możliwości swobodnego przewozu towarów wewnątrz Unii Europejskiej

Liczba etatów w oddziałach celnych wewnętrznych

2008 r.	2012 r.	2013 r.
liczba etatów	liczba etatów	liczba etatów
1 880	1 765	2 027*

* zwiększenie etatów w oddziałach celnych wewnętrznych nastąpiło wskutek włączenia komórek dozoru (realizujących zadania w obszarze kontroli rynku) do oddziałów celnych

Postępowanie w zakresie akcyzy i gier, celne, podatkowe w latach 2008, 2012, 2013

	2008 r.	2012 r.	2013 r.
	liczba postępowań	liczba postępowań	liczba postępowań
postępowanie na poziomie urzędów celnych	778 tys.*	343 tys.	374 tys.
postępowanie na poziomie izb celnych	109 tys.	75 tys.	70 tys.

Kontrola podatkowa w zakresie podatku akcyzowego i podatku od gier oraz powtórna kontrola obrotu towarowego z zagranicą - dane za lata 2008, 2012, 2013

rok	liczba kontroli	wymiar finansowy - w zł
2008	b.d	290 mln
2012	2 985	463 mln
2013	2 130	608 mln

Liczba ujawnionych i zatrzymanych automatów do gier hazardowych

rok	liczba automatów, na których urządzano nielegalne gry	liczba automatów o niskich wygranych niespełniających wymogów ustawy o grach hazardowych	razem
2008	564	- *	564
2012	3221	60	3281
2013	5777	169	5946

Ustawa o grach hazardowych obowiązuje od 2009 roku

Zadania i zasoby

Funkcjonariusze Służby Celnej wykonują bardzo szeroki zakres zadań: obsługa zgłoszeń celnych; przyjmowanie deklaracji podatku akcyzowego; kontrola towarów i środków przewozowych; legalizacja świadectw pochodzenia i dokumentów potwierdzających status celny towarów; pobór cła, akcyzy i podatku od gier hazardowych; postępowanie w zakresie cła, akcyzy i gier hazardowych; postępowanie dochodzeniowo-śledcze w zakresie karnym i karnym skarbowym; kontrola przedsiębiorców (ex post) w zakresie cła, akcyzy i gier hazardowych; kontrola rynku w zakresie obrotu wyrobami akcyzowymi i urządzania gier hazardowych; obsługa administracyjna przemieszczania wyrobów akcyzowych; zwalczanie przestępczości celnej, akcyzowej i hazardowej; zarządzanie ryzykiem dla kontroli; kontrola producentów towarów objętych Wspólną Polityką Rolną; postępowanie audytowe; rozliczenia ceł, akcyzy, podatku od gier i zabezpieczeń; egzekucja zaległości; likwidacja towarów. Znaczna część tych zadań realizowana jest także wewnątrz kraju.

W ostatnich latach zmniejszono liczbę oddziałów celnych o 10, przy jednoczesnym wzmocnieniu kadrowym oddziałów celnych obsługujących przejścia graniczne oraz wzmocnieniu kadrowym bezpośredniej obsługi klienta Służby Celnej w pozostałych jednostkach. Służba Celna sukcesywnie dostosowuje strukturę organizacyjną do aktualnych potrzeb, angażuje siły i środki tam gdzie są one najefektywniej wykorzystywane do realizacji powierzonych zadań.

Efektywne wykorzystanie kadr

Płynna obsługa rosnącej liczby zadań odbywa się przy jednoczesnym zmniejszeniu liczebności funkcjonariuszy i pracowników cywilnych wykonujących te zadania. Od 2008 r. liczba etatów w Służbie Celnej **zmniejszyła się o ponad 420,** przy wzroście zaangażowania etatów w izbach celnych granicznych oraz w bezpośredniej obsłudze klienta. Od 1 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2013 r. izby celne usytuowane na granicy wschodniej (IC w Olsztynie, IC w Białymstoku, IC w Białej Podlaskiej, IC w Przemyślu) zostały wzmocnione o **371** etatów.

Aktywne wspieranie przedsiębiorczości

Służebna rola Służby Celnej wobec przedsiębiorców i społeczeństwa to głównie: poprawa jakości świadczonych usług, wdrażanie nowych usług, coraz wyższe standardy obsługi klienta, poprawianie relacji z klientem, szybkie reagowanie na potrzeby zmieniającego się otoczenia.

Aktywne wspieranie przedsiębiorczości realizowane jest poprzez działania legislacyjne zmniejszające bariery i obciążenia administracyjne, co skutkuje świadczeniem nowych usług, upowszechnianiem uproszczeń, a także podnoszeniem standardów obsługi. W latach 2008-2013 sukcesywnie zmniejszano obciążenia i ograniczenia, rozszerzając zasady zaufania państwa do przedsiębiorcy m.in. poprzez:

UŁATWIENIA W OBROCIE Z ZAGRANICĄ

- ograniczenie wykonywania przez Służbę Celną stałych kontroli podmiotów gospodarczych **(rezygnacja ze stałego pobytu określonej liczby funkcjonariuszy w browarach, zakładach tytoniowych)**,

- **oparcie na analizie ryzyka** wszystkich kontroli wykonywanych przez Służbę Celną (zmniejszenie ingerencji w działalność gospodarczą przy jednoczesnym zwiększeniu wykrywalności nieprawidłowości),

- umożliwienie korzystania z uproszczenia pozwalającego na **wystawianie niepreferencyjnych uniwersalnych świadectw pochodzenia** (na podst. art. 49 Wspólnotowego Kodeksu Celnego) wraz z możliwością wydawania tych świadectw w procedurze *in blanco* zaufanym podmiotom,

- umożliwienie posiadaczowi karnetu TIR, lub jego przedstawicielowi, **samodzielnego otwierania procedury TIR** (bez konieczności wizyty w urzędzie celnym),

- umożliwienie przedsiębiorcom posiadającym pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej w miejscu uzyskania pozwolenia na **samodzielne doładowywanie i przeładowywanie towarów,** objętych uprzednio procedurą wywozu w polskim urzędzie (bez konieczności wizyty w urzędzie celnym),

- umożliwienie przedsiębiorcom **samodzielnego przeładowywania towarów** w tranzycie (w transporcie drogowym), jeżeli na pojazd wcześniej nie założono plomb celnych (bez konieczności wizyty w urzędzie celnym),

- wprowadzenie **„bezpośredniej dostawy"** – możliwości dostarczenia towaru bezpośrednio do odbiorcy, a nie do urzędu celnego (oszczędność czasu i środków),

- wprowadzenie **newsletterów** będących nową formą komunikacji Służby Celnej z podmiotami składającymi zgłoszenia i deklaracje. Newslettery zawierają informacje o zmianach prawa, nowych wytycznych, planowanych niedostępnościach systemów informatycznych oraz inne informacje istotne z punktu widzenia podmiotów, do których te biuletyny są kierowane,

- **uproszczenie trybu w zakresie powiadamiania organów celnych** o rozpoczęciu i zakończeniu działalności gospodarczej w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym,

- wprowadzenie **jednolitego trybu postępowania audytowego** w miejsce dotychczasowych dwóch trybów,

UŁATWIENIA W PODATKU VAT W IMPORCIE

- umożliwienie **rozliczania VAT z tytułu importu towarów bezpośrednio w deklaracji podatkowej,** bez konieczności uiszczania go w urzędzie celnym, dla podmiotów dokonujących odpraw w procedurze uproszczonej,

- **zniesienie obowiązku składania zabezpieczeń** przez podatników rozliczających podatek VAT z tytułu importu towarów bezpośrednio w deklaracji podatkowej,

- **zniesienie obowiązku składania zabezpieczenia** w przypadku importu towarów.

UŁATWIENIA W PODATKU AKCYZOWYM

- wprowadzenie (w miejsce dokumentu papierowego) **elektronicznego systemu obsługującego przemieszczanie wyrobów akcyzowych** w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, co przyspieszyło uwalnianie środków stosowanych jako zabezpieczenie,

- wprowadzenie **możliwości składania deklaracji akcyzowych drogą elektroniczną**,

- rozszerzenie katalogu podmiotów i przypadków, w których można **złożyć ryczałtowe zabezpieczenie akcyzowe** oraz zmniejszenie wysokości zabezpieczenia ryczałtowego (z 30% do 15%),

- **umożliwienie produkcji win gronowych z upraw własnych poza składem podatkowym** (do 10 hl alkoholu etylowego rocznie),

- wprowadzenie wraz z PWPW **systemu identyfikacji banderoli akcyzowych (SIBA),** polegającego na możliwości sprawdzenia on-line, po numerze banderoli, czy produkt akcyzowy opatrzony jest właściwą banderolą (weryfikacja legalności wyrobów akcyzowych).

ZWIĘKSZENIE STOSOWANIA UŁATWIEŃ W OBSZARZE OBSŁUGI NA GRANICY ZEWNĘTRZNEJ UE, M.IN.:

- **e-ZWROT VAT** dla podróżnych - uruchomiono aplikację do obsługi zwrotu podatku VAT (Tax Free) e-ZWROT dla podróżnych i sklepów na www.granica.gov.pl, co znacznie przyspiesza rozliczanie zwrotu VAT,

- **elektroniczna rezerwacja czasu odprawy granicznej autokarów e-booking BUS** - od dnia 10.05.2012 r. została uruchomiona aplikacja do awizacji odpraw autokarów na www.granica.gov.pl,

- szybka ścieżka dla pustych ciężarówek powracających do UE - **Fast Way**,

- doposażenie w sprzęt do kontroli (m.in. 10 urządzeń RTG skanujących środki transportu), co **skraca czas kontroli na granicy** do kilku minut,

- **bieżąca informacja o czasie oczekiwania na przekroczenie granicy** dla poszczególnych przejść na stronie internetowej www.granica.gov.pl,

- uruchomienie **tablic świetlnych na głównych drogach dojazdowych do granicy** z czasem oczekiwania na poszczególnych przejściach granicznych, w odległości ok. 50 km przed granicą (możliwość wyboru mniej obciążonego przejścia granicznego),

- **uruchomienie „zielonych korytarzy”** – specjalnie wydzielonych pasów ruchu po obu stronach granicy, przeznaczonych dla osób nieprzewożących towarów do zgłoszenia (przewożących w ramach dopuszczalnych prawem limitów dla podróżnych),

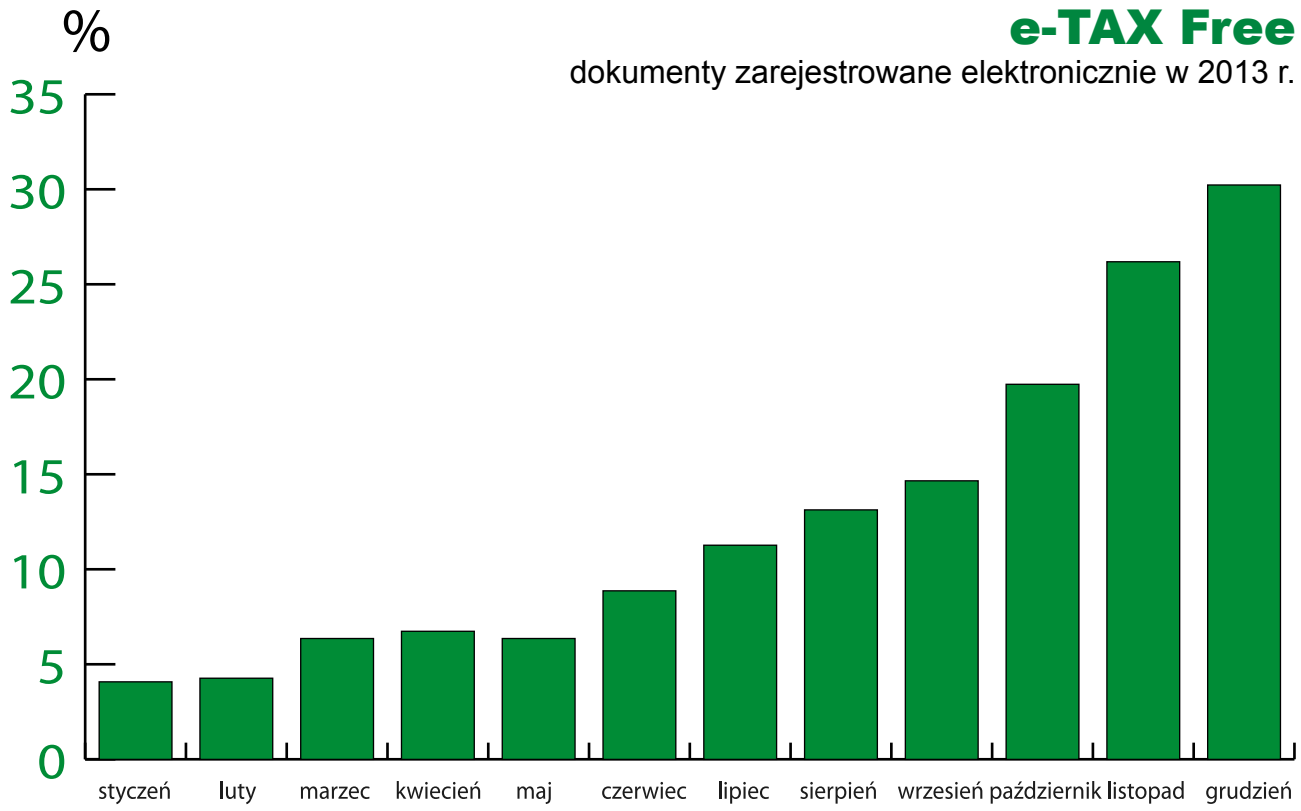
- podpisanie z Białorusią i Ukrainą porozumień o utworzeniu **systemu powiadamiania i reakcji w sytuacji tworzących się kolejek** na przejściach granicznych,

- **likwidację „przemytu mrówkowego”,** zmniejszenie limitu przywozu papierosów i wprowadzenie okazjonalności,

- określenie **ilościowych standardów przepustowości** dla każdego przejścia granicznego,

- wprowadzenie **systemu utrzymywania płynności ruchu,** przy jednoczesnym wprowadzeniu koordynacji działań służb granicznych,

- wprowadzenie **stref buforowych** przed drogowymi przejściami granicznymi dla samochodów ciężarowych oczekujących na wyjazd z UE (zmniejszenie ryzyka objeżdżania pojazdów w kolejce, umożliwienie skorzystania przez kierowców z ustawowego odpoczynku).

W bardzo szybkim tempie wzrasta zainteresowanie elektroniczną obsługą dokumentów Tax Free

Zarządzanie w Służbie Celnej

Na poprawę sprawności funkcjonowania Służby Celnej, oprócz wyposażenia w sprzęt i urządzenia niezbędne do skutecznej realizacji zadań kontrolnych, łączności, wykorzystania technologii IT, istotny wpływ miało:

- **wdrożenie kompetencyjnego modelu zarządzania,**
- **wprowadzenie motywacyjnego systemu uposażeń,**
- **wdrożenie zarządzania przez cele,**
- **stworzenie systemu szkoleń reagującego na potrzeby.**

Do podniesienia efektywności zadań realizowanych przez Służbę Celną i wzmocnienia zasobów do bezpośredniej obsługi przedsiębiorców przyczyniła się także ich centralizacja:

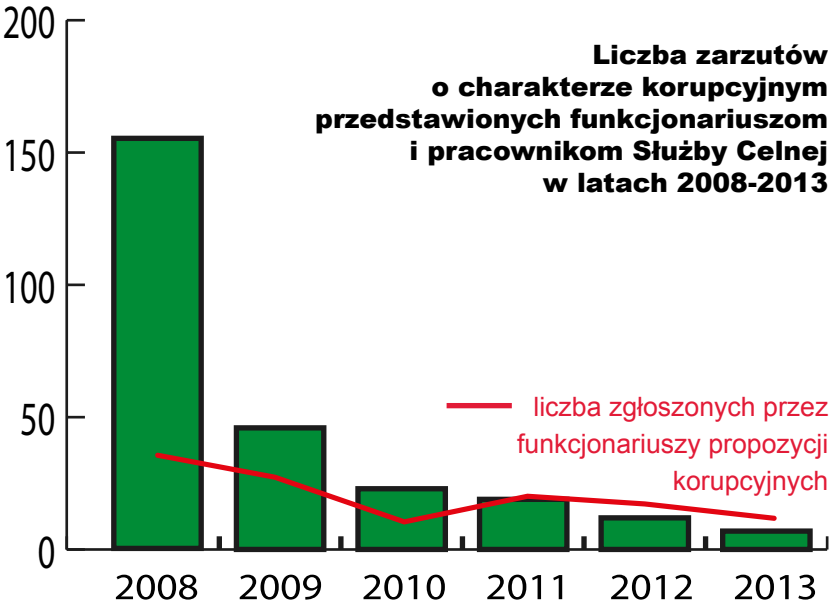
- **kompleksowa identyfikacja i ocena ryzyka** w obszarach działania Służby Celnej oraz zarządzania informacją strategiczną mającą znaczenie dla kontroli wykonywanych przez Służbę Celną - w styczniu 2013 r. powołano Strategiczne Centrum Analiz Służby Celnej przy Izbie Celnej w Katowicach,
- utworzenie **Krajowego Centrum RTG** (w strukturach Izby Celnej w Gdyni) do koordynacji i nadzoru nad wykonywaniem kontroli z wykorzystaniem urządzeń skanujących w ramach całej Służby Celnej,
- **powołanie krajowych grup zadaniowych (KGZ)** do koordynacji działań podejmowanych w strategicznych i wrażliwych obszarach zwalczania nieprawidłowości: kontroli obrotu wyrobami tytoniowymi (w Izbie Celnej w Białymstoku), zwalczania przestępczości paliwowej (w Izbie Celnej w Katowicach), kontroli obrotu wyrobami alkoholowymi oraz zwalczania przestępczości narkotykowej (w Izbie Celnej w Rzepinie), e-kontroli (w Izbie Celnej w Opolu),
- **utworzenie Centralnego Magazynu Mundurowego** do realizacji procesów związanych z zaopatrzeniem funkcjonariuszy celnych w umundurowanie (zamówienia, składowanie, dystrybucja, rozliczanie) - w 2011 r. w strukturach Izby Celnej w Rzepinie,
- **utworzenie Centrum Informacji Służby Celnej – InfoSC** z siedzibą w Cieszynie (w strukturach Izby Celnej w Katowicach), które od 1 lutego 2011 r. zastąpiło punkty informacji celnej funkcjonujące we wszystkich 16 izbach celnych. W wyniku centralizacji zadania uwolniono 26 etatów (z 40 zmniejszono do 14) celem wzmocnienia oddziałów granicznych,
- **obsługa Systemu Statystyki Obrotów Handlowych** pomiędzy państwami członkowskimi UE - INTRASTAT. Od 1 lutego 2011 r. zadanie przypisano Dyrektorowi Izby Celnej w Szczecinie. Zlikwidowano komórki INTRASTAT funkcjonujące we wszystkich 16 izbach celnych, w efekcie **uwolniono 64 etaty** (ze 152 zmniejszono do 88) i docelowo przekazano je do jednostek obsługujących granicę zewnętrzną UE,
- ZEFIR - **pojedyncze okienko rozliczeniowe** dla przedsiębiorców zobowiązanych do uiszczania należności pobieranych przez Służbę Celną - jako forma ułatwienia dla podatników.

Antykorupcyjne działania Służby Celnej

Działania antykorupcyjne Służby Celnej w latach 2008-2013 sprawiły, że liczba funkcjonariuszy celnych, którym zostały postawione **zarzuty związane z korupcją spadła ok. dwudziestokrotnie (ze 155 przypadków w roku 2008 do 8 w roku 2013)**. **Stanowi to 0,05%** wszystkich zatrudnionych i pełniących służbę funkcjonariuszy. W ogromniej mierze jest to efekt wdrożenia działań antykorupcyjnych w Służbie Celnej, a następnie programu antykorupcyjnego polskiej Służby Celnej na lata 2010-2013+, w ramach którego:

- wprowadzono **system obligatoryjnych szkoleń** nowo zatrudnionych funkcjonariuszy celnych i pracowników z zakresu etyki i przeciwdziałania korupcji,
- **wdrożono działania profilaktyczne** (tworzenie procedur, kształtowanie kultury organizacyjnej oraz współpraca z innymi służbami, które zmierzają do eliminowania przyczyn zachowań korupcyjnych funkcjonariuszy i pracowników Służby Celnej),
- wprowadzono **analizę ryzyka i element losowego doboru** do kontroli,
- **zwiększono obsadę przejść granicznych** w celu realizacji zasady „wielu oczu”,
- wprowadzono **losowania na stanowiska** przed rozpoczęciem służby i doraźnie w trakcie służby,
- zbudowano **motywacyjny system uposażeń** funkcjonariuszy celnych realizujących zadania w ramach kontroli granicznych, w komórkach zwalczania przestępczości, na stanowiskach, gdzie podejmowane są decyzje o zakresie kontroli, prowadzone są kontrole przedsiębiorców, bądź wydawane decyzje w I lub II instancji,
- nawiązano **ścisłą współpracę z CBA i organami ścigania**,
- przeprowadzono **kampanię promującą postawy antykorupcyjne** (emisja w TVP klipu antykorupcyjnego - „Nie dawaj, bo my nie bierzemy, a ty będziesz miał kłopoty”; opracowanie i druk plakatu antykorupcyjnego oraz ekspozycja w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej; organizacja wśród funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Służby Celnej konkursu na hasło antykorupcyjne).

Liczba zarzutów o charakterze korupcyjnym przedstawionych funkcjonariuszom i pracownikom Służby Celnej w latach 2008-2013

W ciągu ostatnich 6 lat zjawisko korupcji w Służbie Celnej zmniejszono ok. dwudziestokrotnie. Działania antykorupcyjne Służby Celnej spowodowały również spadek liczby składanych propozycji korupcyjnych.

Kierunki rozwoju

Uwarunkowania gospodarcze rzutować będą na stawiane wobec Służby Celnej oczekiwania - poprawy jakości świadczonych usług (perspektywa klienta), przy jednoczesnym lepszym ukierunkowaniu sił (efektywność) i wykorzystaniu zasobów (oszczędność), w tym zasobów informacyjnych dla dalszego zwiększania skuteczności kontroli przy coraz mniejszej ingerencji w legalne procesy gospodarcze. Określając kierunki rozwoju strategicznego Służby Celnej, uwzględniono przede wszystkim znaczenie relacji z klientem, co powinno spowodować podniesienie świadomości funkcjonariuszy celnych i pracowników zatrudnionych w Służbie Celnej.

Kierunki rozwoju, a także nadrzędne cele strategiczne zostały zdefiniowane w Strategii Działania Służby Celnej na lata 2014-2020, która stawia klienta w centrum uwagi Służby Celnej.

Plany na najbliższą przyszłość (wyzwania, szanse i możliwości)

- kontynuacja rozpoczętych prac nad koncepcją opracowania i wdrożenia **krajowej odprawy scentralizowanej**, jako jednego z kolejnych elementów odformalizowania i ułatwiania obrotu towarowego z zagranicą,
- dalsza **centralizacja zadań**, w tym z obszaru finansów i księgowości izb celnych oraz rozliczania dochodów budżetu państwa z ceł, akcyzy i podatku od gier hazardowych,
- **rozwój narzędzi informatycznych** i komunikacji elektronicznej,
- **Program e-Cło**:
  1. zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw (uproszczenia dla wiarygodnych przedsiębiorstw),
  2. uproszczenie formalności, a tym samym przyspieszenie przepływu towarów,
  3. bardziej skuteczna kontrola i dozór celny (analiza ryzyka, bezpieczeństwo),
- **„Single Window”** - elektroniczna wymiana informacji/danych/dokumentów, bez konieczności składania dokumentów w wersji papierowej, pomiędzy różnymi jednostkami administracji publicznej i przedsiębiorcami,
- **„One-Stop-Shop”** - jednoczesna kontrola wykonywana przez Służbę Celną oraz Straż Graniczną, w celu ułatwienia przemieszczania się towarów i osób przez granicę,
- wdrożenie rozwiązań utrwalających i wzmacniających

politykę antykorupcyjną,

- podniesienie skuteczności kontroli i **ograniczenie ingerencji kontrolnej** poprzez lepsze wykorzystanie wiedzy i informacji do analizy ryzyka i ukierunkowania kontroli,

- **współdzielenie się wiedzą** przez Służbę Celną z innymi służbami i instytucjami państwowymi,

- szersze wykorzystanie **Business intelligence** w procesach zarządczych, innowacyjne wykorzystanie wiedzy do świadczenia usług, wsparte nowoczesnymi narzędziami elektronicznymi i obecnością w środowisku cyfrowym,

- interaktywna **obecność w środowisku wirtualnym** poprzez przeniesienie zasobów informacyjnych Służby Celnej do internetu – transparentność,

- **współpraca z przedstawicielami** pracodawców, stowarzyszeniami, zrzeszeniami i izbami zawodowymi,

- **intensyfikacja współpracy** z instytucjami naukowymi.

Cele priorytetowe Służby Celnej na najbliższy rok

- obniżenie wartości deficytu strukturalnego w odniesieniu do wartości osiągniętej za 2013 rok,

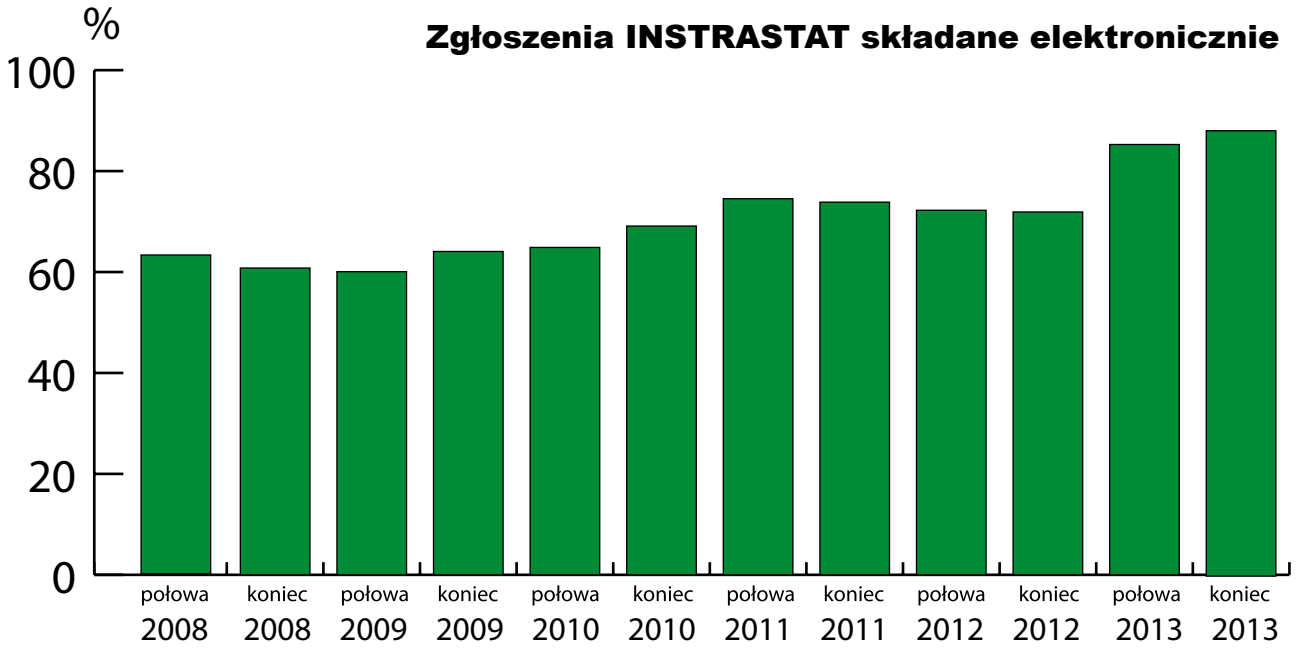
- zapewnienie dochodów dla budżetu państwa z tytułu podatków, ceł i należności niepodatkowych,

- ułatwianie legalnej działalności gospodarczej i usuwanie barier biurokratycznych oraz doskonalenie współpracy,

- poprawa skuteczności ograniczania szarej strefy w obszarze wyrobów tytoniowych,

- zwiększenie skuteczności w zakresie eliminowania ryzyka.

Służba Celna funkcjonuje w otoczeniu, które z jednej strony wymusza konkretne działania, z drugiej oczekuje dostosowania się do zmieniających się warunków. Otoczenie to jest determinowane przez harmonizację prawa celnego i innych przepisów prawnych z systemem prawnym UE oraz proces informatyzacji, w tym wdrażanie inicjatywy „Electronic Customs" w zakresie tworzenia bezpapierowego środowiska dla cła i handlu oraz zapewnienia bezpieczeństwa handlu międzynarodowego. Niezwykle istotnym elementem otoczenia Służby Celnej jest również poziom rozwoju gospodarczego kraju oraz wspieranie przedsiębiorczości. Stąd też Służba Celna w ostatnich latach podejmowała i nadal będzie podejmować działania zgodnie z przyjmowanymi kierunkami rozwoju odpowiadającymi na potrzeby swoich interesariuszy, zarówno wewnętrznych, jak i otoczenia zewnętrznego.

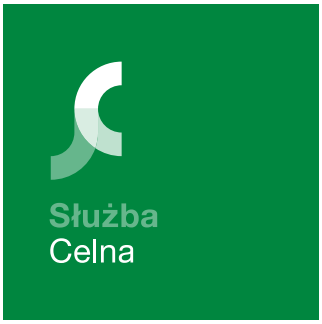

Kierunki rozwoju Służby Celnej w znacznej mierze zależą

od zmieniającego się otoczenia i oczekiwań klientów

CENTRUM INFORMACJI SŁUŻBY CELNEJ

801 470 477; +48 33 85 76 251

info.sluzbacelna@kat.mofnet.gov.pl

KRAJOWY TELEFON INTERWENCYJNY

800 060 000

powiadom-clo@mofnet.gov.pl